

věřitele není. Pro případ ztráty byl by tedy příslušný kapitál odňat účelům společenstevním. Rovněž nelze přehlédnouti, že jakákoli spekulativní činnost pojmového určení družstva jest naprosto cizí. Společenstva mohou ovšem výmínečně provozovati obchody, tedy i bráti na nich účast, ale vždy jen v rámci vlastního nikoli cizího podniku (§ 13 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.). Právnímu posouzení věci rekursním soudem nelze ničeho vytýkati.

Čís. 5252.

Přerušení valutových sporů (nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n.).

Přerušiti spory, v nichž se měna stala spornou, jest nařízeno všeobecně, bez ohledu na to, kdy a z jakých důvodů vznikla spornost měny. Nejde o novotu ve smyslu §u 482 c. ř. s., uplatňováno-li přerušení teprve v odvolání. V tom, že popřen platební závazek, dlužno spatřovati i popření měny.

(Rozh. ze dne 2. září 1925, R I 657/25.)

O d v o l a c í s o u d přerušil řízení podle nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že zažalovaná pohledávka vznikla před 26. únorem 1919 mezi stranami, z nichž jedna měla před tímto dnem řádné bydliště na území československém, druhá na území Rakouské republiky. Závazek zněl původně na rakousko-uherské koruny a lhostejno jest, že žalovaný dle potvrzujícího dopisu ze dne 9. srpna 1921 uznal své saldo v československé měně a že v první stoličce výslovně nevznesl námitky co do měny v tom směru, že jde o pohledávku, splatnou nikoliv v československých, nýbrž ve starých korunách rakouských. Stačilo, že žalovaný popřel platební závazek, proti němu žalobou uplatňovaný, čímž popřena byla i měna, jež jest jen jednou stránkou platebního závazku vůbec, a důsledkem tohoto popření musí soudem při řešení sporu s ostatními k platebnímu závazku se vztahujícími právními otázkami kontradiktorně býti rozhodována. Avšak, i kdyby námitka v příčině měny, vznesená teprve v odvolání, měla býti považována za novotu, nebylo by to na závalu navrženému přerušení sporu po rozumu vládního nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n. vydaného na základě §u 6 zákona ze dne 30. června 1922, čís. 207 sb. z. a n., ježto nařízení to, s nímž v souladu jest i vládní nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n., vzhledem na účel, jež sleduje, totiž stanoviti mezinárodní dohodou právní pravidlo, jak platiti jest pohledávky, při nichž měna následkem státní a měnové rozluky se stala spornou, přikazuje přerušení sporu o takovýchto pohledávkách se spornou měnou zcela

všeobecně, a nerozeznává nijak, kdy a z jakých důvodů tato spornost vznikla. V tomto smyslu rozhodl nejvyšší soud již několikrát a poukazuje se k vůli stručnosti na rozhodnutí otištěné ve Sb. n. s. 3221 a 2316 a na odůvodnění k nim připojené.

Čís. 5253.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Pro nárok na zaopatřovací požitky jest lhostejno, z jakého důvodu zaměstnanec pobírá výslužné, aniž záleží na tom, že po svém výstupu ze služby na velkém pozemkovém majetku byl zaměstnán jinde.

Samostatný strojník a zároveň dílovedoucí cihelny náleží do čtvrté skupiny tabely.

(Rozh. ze dne 2. září 1925, Rv I 1308/25.)

Žalobce byl od 29. května 1899 zaměstnán na velkostatku žalovaného jako strojník na parní pile. Následkem zastavení práce v pile do-
stal žalobce dne 1. srpna 1913 tříměsíční výpověď a zároveň byl dán po uplynutí výpovědní lhůty do výslužby, při čemž mu bylo vyměřeno výslužné. Žalobě o placení zaopatřovacích požitků dle čtvrté skupiny tabely k zákonu čís. sb. 130/21 bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Po právní stránce setrvává žalovaný při námitce, že žalobce nemá nároku na upravení pense podle zákona čís. 130/1921, poněvadž prý jeho pense není zaopatřovacím požitkem. Důvodem k tomuto tvrzení jest žalovanému, že žalobce nenabyl pense pro stáří neb invaliditu, nýbrž podle smlouvy následkem předčasného propuštění ze služby, a že jest výdělečně činným v jiném závodě. Podle tohoto názoru by se pensista, jehož pense pro svou nepatrnost neužívá, a jenž proto se musí i dále živiti svou prací, nemohl vůbec domáhati výhod nového zákona, upravujícího poskytovanou již pensí přiměřeně změněné hodnotě peněz a novým cenám živobytí. Toho zákonodárce zřejmě nezamýšlel a nelze to vyčísti ani z doslovu zákona. V §u 1 prohlašuje zákon pensí za zaopatřovací požitek, nerozeznáváje nijak, z jakého důvodu se pobírá. V §u 9 připouští zákon, že pensista může míti i jiné příjmy, podléhající dani z příjmu, tedy také příjem pracovní, zákonné úpravě zaopatřovacích požitku překáží takový další příjem teprve, když součet všech pensistových příjmů převyšuje 15.000 Kč ročně. Mylným jest konečně názor, že posavadní pense žalobcova není pensí starobní. Nebyla sice poskytnuta z důvodu, že žalobce nebyl pro stáří již schopen výdělku, výdělečná neschopnost není však podmínkou starobní pense, nýbrž uplynutí určité doby v trvalém služebním poměru. V tomto případě byl stranami smluven nárok na starobní pensí již po desítileté službě pro pří-